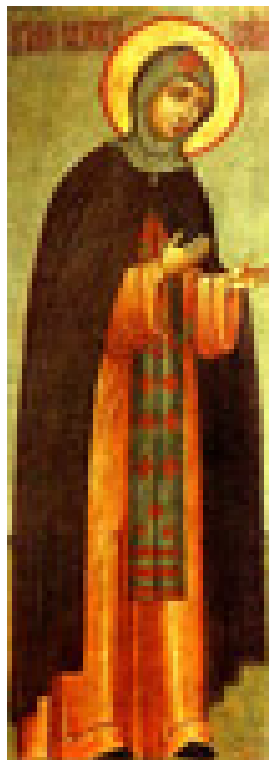

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Οσία Ευφροσύνη του Πολώκ

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/4043/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 2/8/2012 8:22:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 05/04/2026 15:33:49

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 23 Μαΐου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 2/8/2012 8:22:00 μμ

Βιογραφία

Η Οσία Ευφροσύνη, κατά κόσμον Πρεντισλάβα, γεννήθηκε περί το 1105 μ.Χ. στη Ρωσία. Ήταν θυγατέρα του πρίγκιπα του Πολώκ Σβιατοσλάβου Γεωργίου Βσελόντοβιτς, ανιψιά του βασιλικού πρίγκιπα Βσέσλαν Μπραγιασλάβιτς και εξαδέλφη του Βυζαντινού αυτοκράτορα Εμμανουήλ του Κομνηνού.

Ζούσε με τον πατέρα της στην αυλή του πατρογονικού της θείου Μπόρις Βσεσλάβιτς, στο Πολώκ. Ήδη από νηπιακή ηλικία η Πρεντισλάβα άκουσε την κλήση του Κυρίου. Έτσι, όταν έφθασε στην ηλικία που οι πριγκίπισσες συνήθιζαν να παντρεύονται (12 χρονών), άρχισε να αρνείται όλους όσους της προτεινόταν και αποφάσισε να εγκαταβιώσει σ' ένα μοναστήρι που ίδρυσε η θεία της, μέχρι να πάρει την άδεια από τον Επίσκοπο να μείνει στον καθεδρικό ναό της Αγίας Σοφίας.

Επειδή ήταν πολύ μορφωμένη, αφιερώθηκε στην αντιγραφή βιβλίων και με τα έσοδα βοηθούσε τους αναξιοπαθούντες και τους φτωχούς. Ο Επίσκοπος Ηλίας της εμπιστεύθηκε το ναό του Σωτήρος μαζί με την γειτονική περιοχή, γνωστή με το όνομα Σέλκο. Στην πράξη της παραδόσεως ήταν επίσης παρών και ο Μπόρις, ο μεγαλύτερος αδελφός του πατέρα της, που πέθανε το 1128 μ.Χ.

Αμέσως ο Οσία άρχισε την ανοικοδόμηση γυναικείας μονής στην οποία έμελλε να μονάσουν και η αδελφή της Γκορισλάβα ή Γκραντισλάβα, που έλαβε το όνομα Ευδοξία και μία εξαδέλφη της. Ο παλιός βιογράφος διέδωσε την πνευματική της συνομιλία μαζί τους και μαζί με άλλες που είχαν τη μοναχική κλήση. Αργότερα, έβαλε τις βάσεις για την κατασκευή μιας ανδρικής μονής αφιερωμένης στη Θεοτόκο.

Την ίδια περίοδο, όμως, η οικογένεια περνούσε μία δραματική στιγμή. Αφού δέχθηκε επίθεση από τους Πολόφσκυ, φανατικούς εχθρούς των Ρώσων, ο μεγάλος πρίγκιπας Μστισλάβ ζήτησε βοήθεια από τους πρίγκιπες του Πολώκ, οι οποίοι, όμως, προτιμούσαν να ασκήσουν μία πολιτική παρελκυστική. Αφού βγήκε αβλαβής από την σύγκρουση, ο Μστισλάβ τιμώρησε την οικογένεια της Ευφροσύνης εξορίζοντάς την στην Κωνσταντινούπολη το 1130 μ.Χ. Μία αδελφή της, όμως, νυμφεύθηκε τον υιό του αυτοκράτορα και έτσι οι Ρώσοι πρίγκιπες έγιναν δεκτοί με εύνοια στην πρωτεύουσα. και για να αντικρούσουν τις φήμες περί ανανδρίας που τους αποδόθηκε από τον Μστισλάβ, συμμετείχαν με ανδρεία σε ορισμένες μάχες κατά των Αράβων. Μετά τον θάνατο του Μστισλάβ, ο αδελφός της Ευφροσύνης Δαβίδ και ο πατέρας της Σβιατοσλάβος επέστρεψαν στο Πολώκ φέρνοντας μάλιστα και δώρα εκ μέρους του αυτοκράτορα Μανουήλ του Κομνηνού.

Ο πατέρας της, από την πλευρά του, συνεισέφερε στην υλοποίηση του ονείρου του, να μεταμορφώσει την ξύλινη εκκλησία που η Ευφροσύνη είχε κτίσει για το μοναστήρι της σε πέτρινη. Ο ναός ονομάστηκε Σπασγιούρεβιτς Μστισλάβ και αφιερώθηκε στον Σωτήρα Χριστό. Οι εργασίες, υπό την επίβλεψη του αρχιτέκτονα Ιβάν, ολοκληρώθηκαν το 1160 μ.Χ., έτος το οποίο αφιερώθηκε στην Μεταμόρφωση του Σωτήρος. Μιας επιγραφή που τοποθετήθηκε σκόπιμα εκεί δήλωνε με αρκετά λεπτομερειακό τρόπο τα έξοδα που χρειάστηκαν. Τον επόμενο χρόνο καθαγιασθηκαν ένας Σταυρός με έξι πλευρές, έργο του δασκάλου Λάζαρου Μπογκός.

Η Οσία Ευφροσύνη έφερε πάντα μαζί της αυτό τον Σταυρό που περιείχε λείψανα Ελλήνων Αγίων, όπως επίσης και μία εικόνα της Εφέσου, που αποδιδόταν στον Ευαγγελιστή Λουκά, που ήταν μέρος των δώρων του αυτοκράτορα. Αργότερα εμπιστεύθηκε την πνευματική καθοδήγηση της μονής στην αδελφή της Γκορισλάβα, για να πραγματοποιήσει μαζί με τον αδελφό της ένα προσκυνηματικό ταξίδι πιο Αγίους Τόπους, διερχόμενη από την Κωνσταντινούπολη.

Στην Ιερουσαλήμ επισκέφθηκε το Ρωσικό μοναστήρι της Θεοτόκου και από εκεί πήγε στον Πανάγιο Τάφο, για να προσκυνήσει και εκπληρώσει το τάμα της. Είχε σκοπό να πάει στον Ιορδάνη ποταμό, αλλά οι δυνάμεις της την εγκατέλειψαν και για είκοσι τέσσερις ημέρες έπρεπε να παραμείνει κλινήρης στο Ρωσικό μοναστήρι. Εκεί παρέδωσε την αγία της ψυχή και κοιμήθηκε ειρηνικά το 1173 μ.Χ. Είχε εκφράσει την επιθυμία να ενταφιασθεί στη μονή του Αγίου Σάββα, αλλά οι μοναχοί υπενθύμισαν ότι ένα άρθρο από τον Κανόνα της μονής απαγόρευε την ταφή γυναικών στην εκκλησία τους. Γι' αυτό ενταφιάσθηκε στη μονή του Αγίου Θεοδοσίου στη Ιερουσαλήμ.

Σύμφωνα με μία παράδοση που συμπεριλαμβάνεται στο Πατερικόν του Κιέβου, με την επανάκτηση της Ιερουσαλήμ από τον Σαλαντίν το 1187 μ.Χ., οι Ρώσοι μοναχοί μετέφεραν το ιερό λείψανό της στο Κίεβο, στη Λαύρα των Σπηλαίων του Αγίου Θεοδοσίου, όπου αναπτύχθηκε μία τοπική τιμή προς το πρόσωπό της.

Από τις αρχές του 19ου αιώνα μ.Χ. οι κάτοικοι του Πολώκ ζήτησαν επανειλημμένα την επιστροφή των ιερών λειψάνων στην πόλη τους. Το 1833 μ.Χ., ο Γαβριήλ, Επίσκοπος του Βιτέμπσκ και Μογκίλεβ, έκανε αίτηση στον τσάρο γι' αυτόν τον σκοπό.

Κάτι άρχισε να συζητείται περί του αιτήματος αυτού το 1871 μ.Χ., όταν ο Μητροπολίτης του Κιέβου Αρσένιος συναίνεσε στην επιστροφή τμήματος των ιερών λειψάνων. Το 1893 μ.Χ., ωστόσο, όχι μόνο η αίτηση απορρίφθηκε, αλλά απαγορεύθηκε η οποιαδήποτε επιμονή στο ζήτημα, το οποίο φαινόταν να έχει φθάσει σε μηδενικό σημείο. Αντίθετα το ζήτημα τέθηκε εκ νέου στην πανρωσική ιεραποστολική διάσκεψη του Κιέβου (12 - 26 Ιουλίου 1908 μ.Χ.). Ορίστηκε μία επιτροπή, η οποία στις 29 Μαΐου 1909 μ.Χ., εξέφρασε άποψη υπέρ της μετακομίδης των ιερών λειψάνων.

Αφού ελήφθη η συγκατάθεση τόσο της Αγίας Συνόδου, όσο και του τσάρου Νικολάου Β', τον Απρίλιο του 1910 μ.Χ., τα ιερά λείψανα με κάθε επισημότητα μετεκομίσθηκαν στο Πολώκ και το πρωί της 23ης Μαΐου τοποθετήθηκαν στη μονή του Σωτήρος της Αγίας Ευφροσύνης.

Με τον ερχομό των Σοβιέτ τα ιερά λείψανα απομακρύνθηκαν εκ νέου και τοποθετήθηκαν αρχικά στο μουσείο του αθεϊσμού. Κατά την διάρκεια της εκκενώσεως του Αυγούστου του 1941 μ.Χ. οι πιστοί τα ανέσυραν και τα τοποθέτησαν στην εκκλησία της Θεοτόκου Προστάτιδος του Βιτέμσκ. Τελικά, στις 23 Οκτωβρίου 1943 μ.Χ. επιστράφηκαν στο μοναστήρι του Πολώκ. Σε ότι αφορά την εικόνα της Εφέσου, που φυλασσόταν στο καθολικό της ανδρικής μονής, είναι γνωστό ότι το 1239 μ.Χ. η σύζυγος του Αλεξάνδρου Νέφσκιυ την πήρε και την μετέφερε στην εκκλησία του Τοροπέτς στο πριγκιπάτο του Πσκώφ. Η εκκλησία του Σωτήρος με το μοναστήρι της, ανάμεσα στο 1579 μ.Χ. και το 1580 μ.Χ., παραχωρήθηκε από τον βασιλέα Στέφανο στους Ιησουΐτες. Όταν το 1656 μ.Χ. η περιοχή του Πολώκ ανακαταλήφθηκε από τους Ρώσους, ο ναός παραδόθηκε στους Ορθοδόξους. Μετά από μικρό χρονικό διάστημα επεστράφη στους Ιησουΐτες, μέχρι που το 1835 μ.Χ., με την εκδίωξη των Ιησουϊτών από την Ρωσία, ο τσάρος Νικόλαος Α' τον παρέδωσε οριστικά στους Ορθοδόξους. Πέντε χρόνια ο ναός μετά ξαναπήρε ζωή με μία γυναικεία μοναστική κοινότητα.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Οσία Ευφροσύνη του Πολώκ

Παραπομπές

1. www.synaxarion.gr
2. [ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET](#)